

БЪЛГАРСКИ

юли 2003 г.

вести

Симеон Сакскобурготски гостува в Българския културен дом

Българският премиер Симеон Сакскобурготски бе на официално посещение в Унгария по покана за унгарския министър-председател Петер Медеши от 29 юни до 1 юли. Той взе участие в регионалната конференция "Ромите в разширяваща се Европа – предизвикателства към бъдещето", организирана от Отворено общество и Световната банка. На конференцията взеха участие мнозина от премиерите на източноевропейските страни, поканени от унгарското правителство. След пристигането си в неделя на 29 юни Симеон Сакскобурготски присъства на благодарствен молебен за Петровден в Българския православен храм "Св. св. Кирил и Методий". В Българския културен дом българският министър-председател и придружаващата го делегация се срещнаха с представители на българската общност. (Продължава)

В БРОЯ ЧЕТЕТЕ:

Симеон Сакскобурготски гостува в Българския културен дом

Голяма стъпка за популяризацията на нашата култура

Шест дни танци

Бай Младен Младенов на 75 години

Отдохме, видяхме и се завърнахме доволни – почти победители!

Нашият шампион

Шест дни танци

Приключи танцовият лагер на "Росица" и "Янтра" във Фертьод. За лагера и за плановете на фолклорните ни състави разговаряме с Анна Салаи. (Продължава)

Нашият шампион

Дьорд Ангел Мизов тренира от 1994 г. вдигане на щанги в МАФС, чийто отдел за щангисти има повече от 50 годишна история.

В клуба го отвежда семейната традиция. Започва спортната си кариера на 12 г. възраст и още първата година го изпращат на състезание в Германия. (Продължава)

Szervezeteink

Szimeon

Szakszkoburgotszki a
Bolgár Művelődési Házban

Június 29. és július 1. között Szimeon Szakszkoburgotszki bolgár miniszterelnök Medgyessy Péter magyar miniszterelnök meghívására hivatalos látogatáson tartózkodott Magyarországon. A bolgár miniszterelnök részt vett a Nyílt Társadalom Alapítvány és a Világbank által szervezett „Romák a bővülő Európában – a jövő kihívása” című konferencián. Június 29-én, vasárnap Szimeon Szakszkoburgotszki ellátogatott a Szent Cirill és Szent Metód

Bolgár Ortodox Templomba, majd a Bolgár Művelődési Házban találkozott a bolgár közösség képviselőivel. Tanev Dimiter, az MBE elnöke, Muszev Dancsó, a BOÖ elnöke és Andonov Alekszi, a BOÖ elnökhelyettese köszöntötte a vendéget, akit tájékoztattak néhány, a bolgár közösség számára nagyon fontos kérdésről: a bolgár iskoláról, a Bolgár Művelődési Ház rekonstrukciójáról, a turisztikai iroda létrehozásának tervéről. Szimeon Szakszkoburgotszkit (egyelőre nem hivatalosan) felkérték, hogy a Magyarországi Bolgárok Egyesülete megalakulásának 90. évfordulója alkalmából a jövő évben rendezendő ünnepek védnöke legyen.

Симеон
Сакскобурготски
гостува в
Българския
културен дом

Българският премиер Симеон Сакскобурготски бе на официално посещение в Унгария по покана на унгарския министър-председател Петер Медеш от 29 юни до 1 юли. Той взе участие в регионалната конференция "Ромите в разширяваща се Европа – предизвикателства към бъдещето", организирана от Отворено общество и Световната банка. На конференцията взеха участие мнозина от премиерите на източноевропейските страни, поканени от унгарското правителство.

След пристигането си в неделя на 29 юни Симеон Сакскобурготски присъства на благодарствен молебен за Петровден в Българския правосла-

вен храм "Св. св. Кирил и Методий". В Българския културен дом българският министър-председател и придружаващата го делегация се срещнаха с представители на българската общност. Те бяха приветствани от председателя на ДБУ Димитър Танев, а Данчо Мусев, председател на БРС и Алекси Андонов, заместник-председател, поставиха някои от най-належащите за общността въпроси: за съдбата на българското училище, за реконструкцията на БКД, за предстоящото създаване на туристически офис и др. Към Симеон Сакскобурготски бе отправена и неофициална покана да стане патрон на тържествата по случай 90 годишнината от основаването на ДБУ, които ще се състоят през следващата година. В понеделник се състояха

официалните срещи на българския премиер с Петер Медеш и Джордж Сорос, както и с президента на Световната банка. В българската делегация, която бе настанена в хотел "Интерконтинентал", бяха включени още Юлиан Наков – заместник-министър на образованието, Михаил Иванов – секретар на Националния съвет по етнически и демографски въпроси при Министерския съвет, Александър Филипов – депутат, член на комисията по правата на човека и вероизповеданията.

Heizer Antal a Bolgár Országos Önkormányzat ülésén

A BOÖ június 11-i ülésének vendége volt Heizer Antal, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal elnöke, aki tájékoztatta az önkormányzatot a kormány szándékairól a nemzeti törvény, a választási törvény és más, a kisebbségeket érintő törvények módosításának tervéről. Az ütemterv szerint június 30-ig ki kell dolgozni a koncepciót, ez év december 30-ig pedig a Parlament elé kell terjeszteni a törvénymódosításokat. Heizer Antal tájékoztatta a jelenlévőket a kormány és az érdekelt intézmények között folyó tárgyalások menetéről. Hangsúlyozta a választói névjegyzék létrehozásának szükségességét – ez a kormány által javasolt egyik legfontosabb változtatás, amely a kisebbségek autonómiáját garantálná, mivel a vezető szervezetek csak a kisebbségek képviselői és nem az összes választópolgár választanák meg. A BOÖ elnöke, Múszev Dancsó beszámolt a vendégnek a bolgár önkormányzatban bekövetkezett változásokról és az önkormányzat új struktúrájáról.

Антал Хейзер посети заседание на БРС

На поредното заседание на БРС на 11 юни т.г. гост на самоуправлението беше Антал Хейзер, председател на Агенцията за национални и етнически малцинства. Той осведоми членовете на самоуправлението за намеренията на правителството във връзка с промените, които предстоят да бъдат направени в Закона за малцинствата, изборителния закон, както и другите закони, които се отнасят до малцинствата. Ритъмът на работата изисква до 30 юни да бъде уточнена концепцията, а до края на декември т.г. да се внесат

проектите за промени в съответните закони. Антал Хейзер информира присъстващите за хода на преговорите на правителството със заинтересованите институции. Той наблегна върху необходимостта от създаването на изборителен регистър – една от най-важните промени, предлагана от правителството, който ще е гаранция за автономията на малцинствата, тъй като ръководните органи ще бъдат избирани само от представители на малцинството, а не от всички избиратели. От своя страна, председателят на БРС Данчо Мусев запозна госта с промените в българското самоуправление, както и с новата му структура.

Események

Nagy lépés a bolgár kultúra népszerűsítése terén

Június 22-én ért véget a Roszica és a Jantra táncтáбора Fertődön. A tábor végét két nagy koncerttel tették emlékeztetéssé Fertődön és Sopronban. Ebből az alkalomból beszélgettünk Irinkov Dimitterrel, a soproni bolgár önkormányzat elnökével.

A legutóbbi választások után első ízben alakult meg Sopronban bolgár önkormányzat. Kérem, mondjon néhány szót azokról a feladatokról, amelyeket maguk elé tűztek.

Legfőbb célunk, hogy a szomszédos országokban élő bolgárok regionális központjává váljunk. Mindannyian tudjuk, hogy Ausztria és Szlovákia területén sok bolgár él. A magyarországi bolgárokhoz hasonlóan ők is Bulgária ugyanazon részéből, a Veliko Tirnovói régióból, azon belül is a legtöbben Polikraiste faluból származnak. Ezért akar a mi önkormányzatunk regionális központtá válni, hogy évi egy-két alkalommal nálunk gyűljenek össze a régióban élő bolgárok. A Roszica és a Jantra tánc-együttes fellépése a legteljesebb mértékben igazolta várakozásunkat. Több mint ötvenen jöttek el rá Szlovákiából, közel húszan Ausztriából és ötvenhatvan bolgár érkezett Budapestről és Sopron környékéről.

Van egy másik kezdeményezésük is – testvérvárossá szeretnék tenni Veliko Tirnovót és Sopront.

Magyarországi látogatása során Veliko Tirnovo polgármester-helyettese háromfős delegáció kíséretében eljött Sopronba is. A szerződés minden pontját tisztáztuk, és az aláírására minden valószínűség szerint még a bulgáriai helyhatósági választások előtt sor kerül.

Hogy tetszett a Roszica és a Jantra néptáncegyüttes fellépése?

Голяма стъпка за популяризацията на нашата култура

На 22 юни завърши танцовият лагер на "Росица" и "Янтра" във Фертьод. Краят на проявата бе ознаменува с два големи концерта във Фертьод и Шопрон. По този повод разговаряхме с председателя на българското самоуправление в Шопрон Димитър Иринков.

По време на последните избори за първи път бе създадено българско самоуправление в Шопрон. Бихте ли ни разказали накратко за задачите, които сте си поставили?

Ние си поставихме за цел да станем регионален център на българите от съседните страни. Всички знаем, че на територията на Австрия и Словакия живеят много българи. Всичките, както и българите в Унгария, произхождат от един и същи регион в България – това е търновският регион и най-вече с. Поликрайце. Затова нашето самоуправление има намерение

По време на срещата заместник-кметът на Велико Търново посети град Шопрон с делегация от трима души. Всички точки по договора са уточнени той и по всяка вероятност ще бъде подписан още преди местните избори в България.

Как се представиха децата и младежите от "Росица" и "Янтра"?

Двата танцови състава показаха какъв огромен път са изминали в развитието си, за което заслуга безспорно има и танцовият лагер – те танцуваха като истински професионалисти.

Програмата им беше чудесна. Местните хора от Фертьод и Шопрон проявиха ли интерес към проявите на нашите младежи? На мероприятиято във Фертьод присъстваха над три-

да се превърне в един регионален център и веднъж или два пъти годишно българите от региона да се събират тук. Концертът на "Росица" и "Янтра" отговори в най-пълна степен на очакванията ни. На него присъстваха над 50 души от Словакия, близо 20 души от Австрия и 50-60 души българи от Будапеща и от района на Шопрон.

Имате и една друга инициатива – побратимяването на градовете Велико Търново и Шопрон.

ста души, голяма част от които бяха местни хора. А в Шопрон не можахме и да преброим колко бяха. Танцовите състави и миналата година имаха два концерта във Фертьод и Шопрон. И тогава имаше голям интерес, но трябва да кажа, че тази година имаше двойно повече хора. Това е голяма стъпка за популяризацията на нашата култура.

Шест дни танци

Приключи танцовият лагер на "Росица" и "Янтра" във Фертьод. За лагера и за плановете на фолклорните ни състави разговаряме с Анна Салаи.

Танцовият лагер за танцьорите от "Росица" и "Янтра" се провежда за втори път. Как премина проявата тази година?

Миналата година организирахме за първи път танцов лагер. Той беше много по-кратък – от четвъртък до неделя, един удължен уикенд. Но видяхме, че интересът към него е голям и дава много добри резултати. Ето защо тази година извършихме много сериозна предварителна подготовка: участвахме в различни конкурси, за да можем да осигурим средствата за лагера. Така успяхме да покрием близо 90% от разходите и да отидем не за 4, а за 6 дни. В лагера взеха участие преди всичко по-младите, танцьорите от "Росица". Искахме да им предоставим възможността да усвоят неща, които "Янтра" вече владее. Така че те бяха основната група от 20 души, която взе участие в шестдневната програма, а по-големите от "Янтра" се включиха в работата в края на седмицата –

петък, събота и неделя. Занятията преминаха много интензивно. Поканихме от България хореографа Камен Иванов, успяхме да осигурим и съпровод на музика в лицето на акордеониста Алексей Лесички. Работихме с танцьорите всеки ден два часа преди обед и два часа следобед, в резултат на което те успяха да научат 15 автентични български хора. Добре, че Камен се беше приготовил. Обикновено на подобен семинар се усвояват от 6 до 10 хора, но тук децата разполагаха с такава предварителна подготовка, че успяха да обогатят репертоара на

състава с 15 танца. Децата постигнаха много голямо развитие по отношение на стила, на издържливостта си. През първите дни се безпокояхме заради голямото натоварване, но се оказа, че те чудесно се справят и са в много добра форма.

Как успяхте да организирате ръководители за тази немалка група деца? Имаме многогодишна практика и опит. Освен двата танцови лагера, всяка година имаме поне едно по-голямо международно турне, пътуваме много из Унгария. Познаваме ги много добре, знаем каква координация е необходима, за да можем да осъществим такова пътуване. Едно от изискванията ни е да има по възможност по-малко родители. Родителите много обичат да участват в нашите изяви, но разбрахме, че с по-малко придружители работата е по-целенасочена и дава по-добри резултати. Така че освен хореографа и учителя по музика, бяхме аз и Данчо, като ръко-

Események

A két táncegyüttes megmutatta, milyen hatalmas fejlődésen ment keresztül, amiben a tánc tábornak is kétségkívül nagy szerepe volt. Úgy táncoltak, mint az igazi profik, csodálatos volt a műsoruk.

A fertődiek és a soproniak mekkora érdeklődést tanúsítottak a bolgár fiatalok iránt? A fertődi rendezvényen több mint háromszázan voltak, a legnagyobb részük helybéli volt. Sopronban meg sem tudtuk számolni a nézőket. A két táncegyüttesnek tavaly is volt egy-egy fellépése Fertődön és Sopronban. Akkor is nagy érdeklődés kísérte az eseményt, de meg kell mondanom, hogy idén kétszer annyian voltak. Ez nagy lépés volt a bolgár kultúra népszerűsítése terén.

Hat nap tánc

Véget ért a Roszica és a Jantra fertődi tánc tábor. A táborról és a tánc együttesek terveiről Szalay Annával beszélgettünk.

Másodszor került megrendezésre a tánc tábor a Roszica és a Jantra táncosainak. Hogy zajlott le idén a rendezvény?

Tavaly szerveztünk először ilyen tábor. Akkor sokkal rövidebb volt, csütörtöktől vasárnapig tartott csak. De láttuk, milyen nagy az érdeklődés iránta, és az eredménye is megvolt. Ezért idén komoly előkészületeket folytattunk, pályázatokon sikerült összegyűjtenünk a táborhoz szükséges pénz 90%-át, és hat napra tudtunk elutazni. A foglalkozások nagyon intenzívek voltak. Meghívtuk Bulgáriából Kamen Ivanov koreográfust és Alekszej Leszicskit, hogy har-

Események

monikán kísérjen minket. A táncosokkal délelőtt és délután két-két órát dolgoztunk, így a tábor végére 15 autentikus bolgár horót tanultak meg. A gyerekek sokat fejlődtek a stílus és a kitartás tekintetében.

Hogy sikerült kísérőket szervezni a nagyszámú gyerekekcsapathoz?

Sokéves tapasztalattal rendelkezünk ezen a téren, mivel a táboron kívül minden évben megyünk egy nagyobb turnéra és Magyarországon is sok fellépésünk van. Az egyik kívánságunk, hogy minél kevesebb szülő legyen velünk. A szülők nagyon szeretnek részt venni a fellépéseinken, de rájöttünk, hogy kevesebb kísérővel jobban megy a munka. Így a táborban is csak négyen voltunk a gyerekekkel, a koreográfuson és Alekszejen kívül Dancsó és én voltunk ott.

Hány gyerek volt a táborban?
Hétfőtől péntekig a Roszica összes tagja – 19-en. Szombaton megérkeztek a legkisebbek és a Jantra 10 tagja, ők azért jöttek, hogy a szombati fertődi és a vasárnapi soproni zárókoncerten részt vegyenek.

Már értesültünk a zárókoncertek nagy sikeréről.

Mi az Ön benyomása?

Nagyon boldog voltam, mert a gyerekek a nehéz próbák után két nagyon komoly egyórás műsort adtak elő. Kisebb technikai problémáink akadtak, mivel a fertődi színpad kicsi volt a 35 gyerekeknek, de nagyon jól megoldották. A Szlovákiából és Ausztriából érkezett bolgárok könnyes szemmel nézték a gyerekeket, azt mondták, hogy évek óta nem láttak ilyesmit. Ez nagy hatással volt a színpadon fellépő gyerekekre. Sopronban egy folklórfesztiválon léptünk fel, és a következő évre is meghívtak minket.

водители на състава.

Четиримата успяхме да се справим и да извършим една много ползотворна работа.

Колко деца взеха участие в лагера?

Всички танцьори от "Росица" – 19 души, от понеделник до петък. А в събота пристигнаха най-малките и 10 души от "Янтра". Те участваха не толкова в разучаването на танците, а в заключителните концерти, които организирахме в събота и неделя. В събота – във Фертьод, а в Шопрон – в неделя.

Вече чухме за големия успех на тези заключителни концерти. Какви са вашите впечатления?

Много бях щастлива. След тежките репетиции децата изнесоха много сериозни едночасови концерти, на които се представихме с пълен репертоар. С техническата осигуреност имахме малко проблеми,

бяхме поканени в рамките на един фолклорен фестивал и там вече специалистите дадоха своята оценка, като ни благодариха и ни поканиха и за следващата година да участваме със своя програма.

В момента събирате нови танцьори за "Росица" и "Янтра". Как ще съумеят те да се включат в работата на двата състава?

Това винаги е голямо предизвикателство и много отговорна задача за всеки учител по танци. По отношение на знанията си "Росица" може да се причисли към "зрелите" състави. Най-напред ще се занимаваме в отделни групи само с новодошлите. Обикновено след 2-3 отделни репетиции те вече могат да се включат в някои танци, където да усъвършенстват уменията си заедно с целия състав. Така, в

тъй като сцената във Фертьод се оказа малка за състав от 35 изпълнители, но децата се справиха блестящо. В същото време успяха да предизвикат у публиката едно много приятно настроение. Българите, които бяха пристигнали от Словакия, от Австрия, ги гледаха с разплакани очи, твърдейки, че от години не са виждали подобно нещо. Това оказа много положително въздействие и върху децата на сцената. Цялото тържество завърши в добро настроение и с продължила до късно през нощта веселба. В Шопрон

рамките на една година, по време на репетициите постепенно ще усвоят всичко, необходимо за да участват и в сценичните изяви на състава.

Планирате ли и тази година по-голямо турне за съставите?

На всяка цена. От една страна самите деца го желаят. Естествено, не за това работим цяла година, но – след като вече сме работили, бързайки от училище, от работа за репетициите, за представленията – нека имаме поне една седмица, когато ще сме заедно. Тази година ще отидем в Поликрайще за

Események

събора на селото за 5 дни. Освен това получихме покана и от кмета на Велико Търново да изнесем едночасов концерт в града. За последен път сме били преди три години и оттогава всяка година ни канят, но все не успяваме да отидем. През ноември имаме покана за фестивал в Тунис, отиването ни зависи единствено от това дали ще съберем необходимите средства. Там ни препоръча нашият сътрудник от Малта, който вече от години организира участия-

то са ни помагали. Но това не би било възможно. Вероятно ядрото от участници ще се състои от танцьорите от "Росица", в които в момента виждаме един много добър напредък. Към тях ще прибавим и някои от все още активно танцуващите младежи от "Янтра". Ще ни придружава оркестър "Славия", те също са записали вече датите на пътуването в работния си план.

та ни в международни фестивали. Условието са много изгодни и разходите няма да надхвърлят необходимите за участието в един европейски фестивал. В същото време това е един от най-представителните фолклорни фестивали.

С кои от танцьорите ще вземете участие във фестивала?

Броят на участниците във фестивалите винаги е ограничен. Разбира се, ние бихме искали да вземем колкото може повече участници, техните родители и всички, кои-

Момичета и момчета, елате да танцуваме!

Българските танцови състави "Янтра" и "Росица" набират деца от 6 годишна възраст. Репетициите се провеждат във вторник и четвъртък в Българския културен дом. Който обича народните танци, да се обърне към Анна Салан на тел. 06-20-4407091.

Jelenleg új tagokat toboroznak a Roszica és a Jantra táncegyüttesbe? Hogy fogják tudni bekapcsolni őket a közös munkába?

Ez mindig nagy kihívás és nagyon felelősségteljes feladat. Az újonnan érkezőkkel először külön csoportban fogunk dolgozni. Általában két-három külön próba után már tudnak kapcsolódni néhány táncba, és az együttessel dolgozva tökéletesíthetik tudásukat. Egy év alatt a próbákon fokozatosan elsajátítanak mindent ahhoz, hogy színpadra léphessenek.

Terveznek-e erre az évre hosszabb turnét az együttesekkel?

Mindenképpen. A gyerekek is nagyon szeretnék. Nyáron elmegyünk 5 napra Polikraistébe, a falu búcsújára. Veliko Tirnovóból is van meghívásunk egy egyórás koncertre. Novemberben Tuniszbba szeretnénk utazni egy fesztiválra, ami csak attól függ, hogy össze tudjuk-e gyűjteni a szükséges összeget. A feltételek nagyon kedvezőek, a költségek nem magasabbak egy európai fesztiválon való részvétel költségeinél.

A táncosok közül ki utazhat a fesztiválra?

A fesztiválokra mindig korlátozott a résztvevők száma. Valószínűleg a magot a Roszica táncosai fogják alkotni, hozzájuk jönnek még a Jantrában aktívan táncoló fiatalok.

Kísérőzenekarunk a Szlavija lesz, akik már szintén beírták a naptárunkba a fesztivál dátumait.

Táncolni vágyó lányok, fiúk, figyelem!

■ ■ ■ Roszica bolgár
■ ■ ■ együttes táncosokat keres
6 éves kortól.
■ ■ ■ kedden és csütörtökön
■ ■ ■ Bolgár Művelődési Házban tartják.
Aki kedvet érez a néptánchoz,
keresse meg Szalay Annát
a 06-20-4407091-es telefonszámon.

Jubileum

Mladenov Mladen 75 éves

Képtelen
vagyok munka
nélkül élni
Egy bolgár
ember vallomása

... 1928. május 26-án születtem a Balkán-hegységben fekvő Topolovgrad városkában. Apám kereskedő volt, már kiskoromban, 4-5 évesen megtanultam mellette dolgozni. A mai napig szeretek dolgozni, igazi munkamániás vagyok, még 75 évesen se tudom abbahagyni.

A gimnázium befejezése után Balcsikban voltam katona a légierőknél. Később Polikraistébe helyeztek át, ahol repülőiskola volt. A kiszolgáló személyzethez tartoztam. Futballoztam is, jó játékos voltam. Gimnazista korom óta zenéltem is, különböző kórusokban énekeltem, színészkedtem. Egyszerrel rengeteg olyan dologgal foglalkoztam, ami akkoriban érdekelte a fiatalokat. Polikraistében ismerkedtem meg feleségemmel, Katjával, aki Magyarországról tért haza látogatóba. Egy darabig leveleztünk, ő néhányszor hazajött Bulgáriában, mivel én nem tudtam Magyarországra menni. És 1951. január 14-én összeházasodtunk.

... Az apósom és az anyósom nagyon fiatalon, 15-16 éves korukban jöttek Magyarországra. Az apósom apukája is itt volt kertész, nagy és szép kertje volt. Ez divat volt akkoriban Polikraistében és a környező falvakban, Draganovóban.

Бай Младен Младенов на 75 години

Не мога без работа
Разказ на един българин

...Роден съм на 26 май 1928 г. в малкото градче Тополовград, в Сакар балкан. Баща ми беше търговец, покрай него съм свикнал да работя от малък, от четири-пет годишна възраст. И досега обичам да работя, стъпчински работохолик съм, вече на 75 и пак не мога да се спра. През 1934-35 г., когато в България тогърва се развиваше търговията, баща ми имаше връзки с Ямбол, с Елхово, където имаше много евреи, големи търговци. И успя да се издигне като един от много сполучливите търговци в Тополовград и в околнята. Аз учих прогимназия, после гимназия в Копривница. Но през войната – по време на бомбардировките – трябваше да прекъсна и после завърших VII гимназиален клас през 1946 г. с първия випуск в Тополовград.

След завършването на гимназията постъпих войник в Балчик, във въздушни войски. По-късно ме преместиха в Поликрайще, където имаше училище за обучаване на летци. Бях в обслужващия персонал. Играех и футбол, бях добър футболист. Свирех в музиката още от гимназията, пеех в хорове, бях артист. Как да ви кажа, участвах във всички дейности, които бяха характерни за младежите. В Поликрайще се запознах с моята съпруга Катя, която си беше дошла от Унгария. Известно време си кореспондирахме, тя на няколко пъти идва в България, понеже аз не можех да ида в Унгария. И на 14 януари 1951 г. сключихме

граждански брак.

...Най-напред работех в Стара Загора и играех във футболния отбор на "Локомотив" – Стара Загора, след това продължих в "Локомотив"

Горна Оряховица, след като се преместих там. Работех в ЖП управлението на Горна Оряховица, в отдел "Труд и работна заплата", уважавах работата ми, а и аз я обичах. На 2 октомври 1952 се случи най-голямото събитие в живота ни – роди се нашата хубавата дъщеря. Живеехме в Поликрайще, но пътувах всеки ден до Горна Оряховица – най-често с велосипед, нямаше тогава коли. Родителите на жена ми живееха в Унгария, често идвахме през лятото да им помагаме, но това не беше достатъчно за тях. Катя често ми е говорила да се преместим, да дойдем тук. В България всичко беше хубаво, имах хубава работа, но парите, които получавахме, бяха малко. Не можеш нито да спестиш, нито да направиш нещо. А в Унгария възможностите бяха съвсем различни. И накрая, на 15 септември 1973 г., ние пристигнахме в Унгария за постоянно. Установихме се най-напред в къщата на дядо и баба.

...Дядо и баба са пристигнали съвсем млади, като 15-16 годишни младежи. Бащата на дядо също е бил тук на градина, имал е много голяма и хубава градина. То е било нещо като мода в Поликрайще и в околните села – Драганово, Джулюница. Хората нямали друго препитание и търсели начин да припечелят пари. Дядо ми бил много трудолюбив, много добър човек, градината му беше много хубава. Когато пристигнах, имах желание да направя някаква модернизация. Парници тогава не всеки имаше. Веднага сключих заеми от приятели, събрах пари и

започнах да се занимавам с отглеждането на цветя, на хризантеми, на зеленчуци, ранни стоки, които много се търсеха. През цялото време съм бил във връзка с нашето дружество, с тукашните българи. Тогава беше по-различно: хората се обичаха, уважаваха се един друг.

След като направихме парниците, видяхме, че така можем

да посъберем пари – искахме да си направим къща. Ето, направихме я, но с много труд. От никого не съм имал помощ. ...Вече 30 г. живея в чужбина, близките ми починаха. Починаха и приятелите ми, вече и не ми се ходи в България, като си нямам там никого. Изпитвам носталгия, ще ми се да си отида, но няма при кого. Но сега ходих с групата на футболния мач между България и Белгия – много обичам футбола. И се надявам да отидем и в Барселона да ги гледаме на световното.

...Дойдох от канцеларията, а тук станах градинар. Но благодарение на упоритостта си, успях да възприема доста не-

ща и доста стари градинари – да не казвам голяма дума, ама – успях да туря в джоба си. И всичко е само труд, труд и труд. Градинарството не се обича като работа, като занаят, а заради парите, които се печелят от него.

През осемдесетте години от кметството ни отчуждиха земите, не можехме повече да произвеждаме цветя и зеленчуци и тогава се ориентирах веднага към търговията. Купих един магазин в "чарнока" (Централните хали), който разработихме много добре заедно с жена ми Катя. Сутрин я закарам в "чарнока", закарам стоката и се върна тука с количката и с малтера да помагам на майсторите, дето ми правеха къщата. После направихме и това магазинче, дето ни е в двора. Нямах ли желание и воля, нищо няма да постигнеш. Не бива да се отчайваш и от първите неуспехи. Има много неща, които пречат. Трябва да си упорит, един път сбъркаш, втори път, ама щом други са успели, та

аз ли няма? Някой път ми казват: спри се, бе татко, докога ще работиш? Ама аз не мога, по простата причина, че не мога без работа.

...В Унгария намерих много добри условия за работа и живот, уважение от страна и на българите, и на унгарците. Не чувствам Унгария като чужда държава. А и специално тук, в Халастелек, където сме сега, по-голямата част от хората на времето са били все българи, все градинари. Свикнали сме си, ходим си, живеем все заедно. Когато човек живее продължително време в една среда, тя става негова среда. Тук съзрях като възрастен човек, тук е цялото ми семейство.

Az embereknek nem volt más munkájuk, és keresték a módját, hogy egy kis pénzt keressenek. Az apósom nagyon dolgozó, nagyon jó ember volt, neki is szép kertje volt. Amikor ideérkeztem, szerettem volna egy kicsit modernizálni a dolgokat. Azonnal elkezdtem kölcsönöket felvenni a barátoktól, összegyűjtöttem a pénzt és elkezdtem virág- és zöldségtermesztéssel foglalkozni, primőrárúval, amelyre nagy volt a kereslet. Egész idő alatt tartottam a kapcsolatot az itteni egyesülettel, a helyi bolgárokkal. Akkoriban más világ volt: az emberek szerették és tisztelték egymást. Miután megcsináltuk a fóliát és az üvegházat, rájöttünk, hogy így össze tudunk gyűjteni pénzt – házat akartunk magunknak építeni. És fel is építettük, rengeteg munkával. Senkitől sem kértem segítséget. ...Már 30 éve élek külföldön, a közeli rokonaimat mind elvesztettem. Van honvágyam, szívesen ellátogatnék Bulgáriába, de nincs kihez. Most azonban jártam ott, elmentem a csoporttal a Bulgária-Belgium meccsre – nagyon szeretem a futballt. És remélem, hogy Barcelonába is elmegyünk, hogy megnézzük a csapatot a VB-n. ...Magyarországon nagyon jó élet- és munkafeltételeket találtam, a bolgárok és a magyarok körében is tiszteletben állok. Nem érzem idegen országnak Magyarországot. Különösen itt, Halásztelken, ahol most élünk, régebben az emberek nagy része bolgár, kertész volt. Megszoktunk itt, járunk egymáshoz vendégségbe, együtt élünk. Ha az ember huzamosabb ideig él egy környezetben, azt a sajátjának érzi. Itt élek régóta, itt van az egész családom.

Események

Mentünk, láttunk és – majdnem győztesen – tértünk vissza!

Néhány évvel ezelőtt szinte tréfából elkezdtünk jelentkezőket toborozni a bolgár válogatott egyik Európa-bajnoki selejtezőmeccsére Szófiába. Az élmények, az emlékek és az átélt pillanatok öröme a közelmúltig bennünk élt...

Majd ez év elején, amikor szóba került egy újabb szófiai utazás megszervezése – a Bulgária-Belgium meccsre – a legnagyobb szurkolók ez alkalommal is egyhangúlag jelentették ki: megyünk!

Az előkészületek idejekorán elkezdődtek: beszereztünk bolgár nemzeti lobogókat és megszerveztük az utazást (emberek, autóbusz, szálloda). És eljött a várva várt nap – június 6., az indulás napja. A résztvevők legtöbbször egy órával az indulás előtt már ott volt a gyülekezési helyen, a Bolgár Művelődési Házban. Ez alkalommal a csoport összetétele színesebb képet mutatott, a férfiak mellett néhány nő is csatlakozott hozzánk, a legnagyobb korkülönbség pedig 70 év volt. A bolgár kolónia legifjabb képviselői a mindössze 9 éves Kucarova Marianna és Tihov Dániel voltak, a legidősebb résztvevő pedig a 75. életévét nemrégén betöltött Mladenov Mladen. Sztefan atya megáldotta az utazókat, és mindenkinek adott egy szál golyaorrot, hogy szerencsét és sikert hozzon. Az autóbusz végül egy kis késéssel indult el. Az utazás nagyon jó hangulatban telt: sokat tréfálkoztunk, rengeteg élménnyel gazdagodtunk. Szinte senki sem aludt el reggelig. Dél körül érkezünk meg Szófiába, elfoglaltuk a szobáinkat a Haemus Szállodában, gyorsan lezuhanyoztunk, és mindenki elindult, hogy a rendelkezésünkre álló rövid idő alatt megvegye mindazt, amire szüksége van. 17 órakor összegyűltünk a szálloda halljában, és megkezdődött a készülődés a mérkőzésre. Elővettük a bolgár zászlókat, arcunkra és hajunkra ráfestettük a bolgár nemzeti színeket. A hosszas előkészületek után a csoport elindult a stadion felé. A stadion környékét lezárták a gépjárműforgalom elől. A környező utcákból zászlókkal, háromszínű sálakkal és sapkákkal özönlött a tömeg. Mindenki azt kiabálta: „Hajrá Bulgária!” Világos volt az irány: a nemzeti stadion és a cél is: a győzelem. 18.30 körül már az egész csoportunk a Vaszil Levszki Stadionban volt. A magyarországi bolgá-

Отидохме, видяхме и се завърнахме доволни – почти победители!

Преди няколко години като на шега започна набирането на кандидати за посещение на мач на българския национален отбор за европейските квалификации в София. Емоциите, спомените и насладата от преживяното в България не отшумяваха доскоро. И ето че в началото на тази година,

възрастния бай Младен Младенов, току що навършил 75. Всички бяхме благословени от отец Стефан, който преди отпътуването ни дари по стръкче здравец за щастие и успех.

Накрая автобусът тръгна със закъснение. Пътуването бе изпълнено с много шеги, емоции и преживявания. Почти никой не заспа до сутринта. В София пристигнахме около обяд, настанихме се в хотел "Хемус", набързо се освежихме с по един душ и всеки

когато отново се заговори за организиране на ново ходене до София – за мача България-Белгия – най-големите запаянковци и този път не изневериха на футболната си страст и бяха категорични: заминаваме!

Пригответленията започнаха отдалече – снабдяване с български трибагренник, организиране на пътуването (хора, автобус, хотел). Очакваният ден на заминаването – 6 юни – дойде. Почти всички бяха на сборния пункт в Културния дом час преди определеното време. Този път групата беше по-пъстра, сред мъжете се срецнаше тук-таме и по някоя жена, а разликата в годините стигаше до 70. Българската колония в Унгария бе представена от най-малките Мариана Кучарова и Даниел Тихов, само на 9 години, до най-

тръгна да напазари каквото може за краткото време, с което разполагахме. В 17 часа всички се събрахме във фойето на хотела и започна подготовката за мача.

Извадени бяха българските знамена, големи и малки по размер, лицата и косите бяха изрисувани в цветовете на българския трибагренник със специални паста и бои. Изневиделица се появи Денето с тъпан в ръцете.

След продължителна подготовка групата потегли пеш към стадиона. Движението на автобусите и автомобилите бе спряно. От всички улици се стичаха тълпи със знамена, триколовни шалове и шапки. Всички скандираха "българси юнаци". Посоката бе ясна – националният стадион, а целта – победа. Към 18.30 часа цялата група бяхме на футбол-

Események

ната арена, наречена стадион "Васил Левски". Трийсет българи от Унгария заедно с 42 000 сънародници запяхме "Горда Стара планина..." В сърцата ни отново трепна чувството на национална гордост. А Стадиона буквално за

музикантите от оркестър "Славия", с Алексей Лесички – те свиреха и пяха за групата от Унгария. Всички останахме доволни от преживяното през тези два-три дни. Нашата футболна Одисея завърши, а за нейната добра орга-

минути бе облечен в българския триколюр. Организацията беше невероятна, не винаги може да се види такова нещо, дори и на известните европейски турнири. През целите 93 минути (1 + 2 продължение) не стихнаха възгласите "Българи юнаци", "Искаме победа", "Пеем само за победа". През цялото време атаките на двата тора не спряха ту към едната, ту към другата врата. Ние останахме удовлетворени от играта на българския национален отбор, който за пореден път демонстрира духа на българския спортист, духа на победителя. Постигнатият резултат 2:2 ни дава добри шансове за крайното класиране в нашата група. Но всичко онова, което преживяхме може да се почувства само там на терена, на стадиона.

След мача продължихме обсъждането на футболната среща в механа "Чевермето". Там, на печено агнешко, бира, вино, българи, народни танци и хора, с много, много музика играхме третото полувреме чак до зори. Срегнахме се с нашите стари приятели,

низация благодарим на БРС и на нашия домакин в България Мартин Удварев.

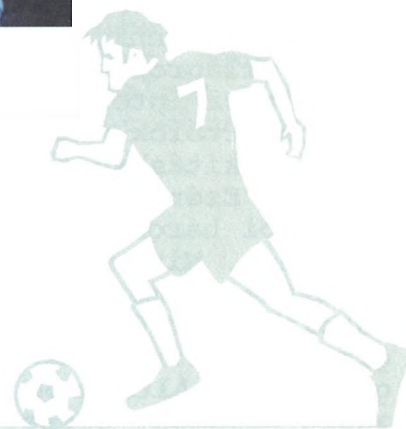
Димитър Куцаров
Николай Велков

rok 30 fős csoportja 42 000 honfitársával együtt énekelte a himnuszot. Szívünket eltöltötte a nemzeti büszkeség. A stadion pillanatok alatt a bolgár nemzeti színekbe öltözött. A szervezés hihetetlen volt, még a híres európai kupákban sem mindig látni ilyet. A 93 perc alatt (1+2 perc hosszabbítás) végig zúgott a „Hajrá Bulgária” és a „Győzelmet akarunk”. A két csapat folyamatosan támadta egymás kapuját. Megelégedettséggel töltött el minket a bolgár válogatott játéka, a labdarúgók ismét tanúbizonyságát adták a bolgár sportolók győzni akarásának. A 2:2-es eredménnyel megmaradt az esély arra, hogy a csoport élén szerezzünk. De mindazt, amit átélünk, csak ott, a stadionban lehet megérezni.

A meccs után elmentünk a Cseverme Étterembe, és ott folytattuk a találkozó kiértékelését. A harmadik félidőt ott játszottuk le bányásult, sör, bor, bolgárok, néptánc és rengeteg zene mellett hajnalig. Régi barátokkal is találkoztunk, ott volt a Szlavja Zenekar és Alekszej Leszicski, akik a Magyarországról érkezett csoportnak játszottak.

Mindannyian rengeteg élménnyel térünk haza. Futballodisszeánk véget ért, a kiváló szervezésért köszönettel tartozunk a Magyarországi Bolgárok Egyesületének, valamint bulgáriai házigazdánk, Udvarov Martinnak.

Kucarov Dimiter
Velkov Nikolaj

Események

Bolgár bajnok

Mizov Angel György 1994 óta a MAFC súlyemelője. A MAFC súlyemelő-szakosztálya több mint ötvenéves múltta tekint vissza.

A klubba a családi hagyományok vitték le őt. 12 évesen kezdte el sportpályafutását, és már az első évben elküldték őt egy németországi versenyre. Ez szárnyakat adott az ifjú sportolónak, akinek gyakran le kellett mondania a játékról és a szórakozásról a mindennapos edzések miatt. A Budapest-bajnokságon 1994-ben a 10. helyet szerezte meg, a következő évben negyedik lett az országos bajnokságon.

Első nagy sikerét az 1996-os diákolimpián érte el, ahol aranyérmet nyert. A következő években több második és harmadik helyezést ért el, majd 2002-ben első ízben lett országos bajnok. Az ifjúsági válogatott tagjaként rendszeresen részt vett nemzetközi versenyeken. 1997-ben tagja volt a Budapest-válogatottnak. 2001-ben térdműtéten esett át, de gyorsan visszanyerte formáját. Ez év július 13-án az olaszországi Universiadén fog részt venni, amelyre az egész világról érkeznek felsőoktatási intézményben tanuló sportolók. Azt reméli, hogy szakításban érmet tud nyerni. Ezért a hét hat napján napi három-három és fél órát edz. Mizov Zsoro, ahogy a barátai ismerik a bolgár iskolából, 2001-ben érettségizett a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános és Középis-kolában. Öccse, Mizov

Нашият шампион

Дьорд Ангел Мизов тренира от 1994 г. вдигане на щанги в MAFC, чийто отдел за щангисти има повече от 50 годишна история.

В клуба го отвеща семейната традиция. Започва спортната си кариера на 12 г. възраст и още първата година го изпращат на състезание в Германия. Това дава криле на малкия спортист, който често пъти трябва да се отказва от игри и забавления, поради ежедневните тренировки. На първенството на Будапеща през същата 1994 става десети, а през следващата е IV-ти на националното първенство.

Първото призово място му донесе ученическата олимпиада през 1996, когато завършва на първо място. През следващите години винаги се класира на второ или трето място, а през 2002 става за първи път и национален шампион. Редовно участва в международни състезания като член на младежкия национален отбор. Член е и на отбора на Будапеща от 1997 г. През 2001 г. претърпява операция на коляното, но бързо възстановява спортната си форма. На 13 юли т.г. ще участва на Универсиадата в Италия, която е представително спортно събитие за университетската младеж от цял свят. Очакванията му са да вземе медал в изтласкване. За тази цел тренира по три-три и половина часа на ден шест пъти седмично. Жоро Мизов – както го познават неговите приятели от българското училище – получава зрелостно свидетелство в БУСЕУ "Христо Ботев" през

2001 г. Брат му Мартон Мизов, също учи в училището, спечелил е вече и първите си успехи в спорта: през 2002 е юношески национален шампион по вдигане на щанги в категория до 62 kg, а през 2003 печели първо място на ученическата олимпиада в същата категория. Тренира в същия отбор. Вероятно затова и фирмата БАЛКАНКАР проявява специален интерес към нашите спортисти и спонсорира клуба за 2002 г. Доброто представяне на Универсиадата в Италия ще бъде не просто поредната крачка в спортния път на Дьорд Ангел Мизов – възможно е тя да му отвори вратите за олимпиадата в Атина. Но ако това не стане – казва младия спортист, – то отиването му в Пекин през 2008 е сигурно!

Събор в Халастелек

За пореден път в Халастелек се състоя традиционният събор, посветен на деня на св. Ласло, в който взе участие и местното българско самоуправление. Българите се представиха с изиглания на танцовите състави "Росица" и "Янгтра", а официалните гости бяха почерпени с българска баница – заяви председателят на самоуправлението Вероника Вladoва, която изиглява длъжността от м. март т.г. Денят бе открит с поднасяне на венци пред паметника на св. Ласло в селото и завърши със заря и бал. В края на м. юли Българското самоуправление в Халастелек организира и посещение на събора в с. Поликрайще, в който тази година ще вземат участие и нашите танцови състави. Следващата лятна проява в Халастелек е на 20 август, унгарски национален празник, на която българското малцинство отново ще се представи със своя програма.

Български портрети от Пенка Чангова

Илия Ганчев Гюгов 1896-1956

В 1911 година Илия Гюгов идва при брат си Йордан в Кестхей-Фенек пуста. След това работи 4 години в Бая и Капошвар. През 1917 г. се завръща в България, но от 1922 отново е тук.

Той се открояваше сред сънародниците си с държането си, със съмочувствието си и интелигентността си. От 1929 до 1936 г. е председател на Дружеството на българите в Унгария. На 14 февруари 1936 г. се основава и Градинарското дружество, чийто председател е Тодор Иванов – учител.

Гюгов е привлечен към общия градинарски съюз в София като делегат на градинарските дружество в Будапеща и Мишколц заедно с Цвятко Гърдев – член на Контролната комисия на съюза. Градинарското дружество е създадено, за да защитава интересите на производителите и работниците, то се опитва да разреши огромните проблеми, възникващи в градините, в битовата градинарска кооперация, основана на съдружнически начала.

През 1952 г. двете дружества се обединиха в Българско

културно дружество "Георги Димитров" и Илия Гюгов става председател на Контролната комисия. Той участва активно в Градинарския съюз и при реорганизацията на Дружеството по новия устав от 1941 г. Взема участие при основаването на Производително-потребителната кооперация на българските градинари през 1935 г. Кооперацията преустановява дейността си през 1948 г. По-късно Тодор Киров, Христо Дачев, Стоян Гюмов и Марин Караиванов основават друга, но и тя не регистрира успехи. Заедно с Тодор Каралюцканов от с. Драганово Илия Гюгов основава семеен производителна фирма с магазин на Надващартелен, която има филиал във Виена със съдружник Димитър Ангелов. Столетия наред представителите на многолюдния Гюговски род са работили в Унгария, едни са се връщали в България, други са останали. Най-известен беше д-р Цани Димитров Гюгов в Печ – лекар, изключително отзивчив към болките и неудачите на сънародниците си, готов да се притече в помощ на всеки.

Események

Márton szintén a bolgár iskola tanulója, és már ő is több sikert ért el ugyanebben a sportágban: 2002-ben ifjúsági országos bajnok lett a 62 kg-os kategóriában, 2003-ban pedig diák-olimpiát nyert. Ugyanabban a klubban versenyez, ahol a bátyja. Valószínűleg ez az oka, hogy a BALKANCAR nevű cég 2002-ben ezt az egyesületet szponzorálta.

Az Universiadén való jó szereplés nem egyszerűen egy lépés lenne Mizov Angel György sportpályafutásában – az is elképzelhető, hogy megnyitná előtte az utat az athéni olimpia felé. De ha ez nem valósul meg – mondja a fiatal sportoló –, akkor 2008-ban biztosan ott lesz Pekingben!

Búcsú Halásztelken

Halásztelken az idén is megtartották a hagyományos Szent László-napi búcsút, amelyen a helyi bolgár önkormányzat is részt vett. A műsorban fellépett a Roszica és a Jantra táncegyüttes is, a hivatalos vendégeket pedig bolgár banicával vendégelték meg. Az ünnepség reggel Szent László emlékművének megkoszorúzásával kezdődött, és tűzijátékkal, valamint bállal ért véget. A halásztelki bolgár önkormányzat jelenleg szervezi a július végi utazást a polikraistei búcsúra, amelyen az idén a Jantra és a Roszica is fellép. Halásztelken a következő nyári program augusztus 20-án lesz, amelyen a bolgár kisebbség ismét képviselteti majd magát.

Könyv

Új könyv Draganovórol

2000-ben adták ki a *Draganovo – költők és kertészek faluja* c. könyvet, amelynek szerzője és összeállítója Ilija Gogev (Abagar Kiadó, Veliko Tırnovó, 382 old.), most pedig megjelent a folytatása:

Draganovo képek és események tükrében. Ez alkalommal a könyvnek két szerzője van, az egyik Ilija Gogev, nyugdíjas bányamérnök, aki évek óta szorgalmasan és lelkesen gyűjt és dokumentál mindent, ami a falu történetével kapcsolatos, a másik Petar Ivančev tanár, aki több elbeszélés és három könyv szerzője. A kötetben szereplő dokumentumok nagyon érdekesek és értékesek: szerepelnek benne fényképek a világ minden tájáról, amelyek a kertészek és mai leszármazottaik életét örökítik meg, valamint több száz ember neve, akik hozzájárultak a falu imágének kialakulásához. A könyv összegyűjt, megment és bemutat egy olyan fényképanyagot, amely a padlásokon, pincékben és külföldön szétszórva végérvényesen eltűntek volna. Ez a másik – fontosabb – szerepe: hogy megőrizze az emberek, a családok, az események emlékét.

A Sorstalanság bolgár nyelven

Az első magyar Nobel-díjas író, Kertész Imre legnépszerűbb regénye bolgár nyelven is megjelent Kjoszeva Svetla fordításában. A könyvet a június 7-9. között megrendezésre került "Plovdiv olvas" elnevezésű háromnapos könyvvásár keretében mutatták be Plovdiv óvárosában. A vásáron közel 40 bolgár kiadó vett részt, több könyvet a szerzője jelenlétében mutattak be.

Нова книга за Драганово

След излизането на "Драганово – село на поети и градинари" от автора и съставителя Илия Гогев през 2000 г. (издателство Абагар, Велико Търново, 382 с.) се появи и продължението "Драганово в образи и събития". Този път авторите са двама: Илия Гогев – пенсиониран минен инженер, който от години прилежно и всеотдайно събира и документира всичко за историята на селото, и Петър Иванчев – дългогодишен учител, автор на разкази и на три книги. Интересна и ценна е богатата документалистика на сборника: снимки от всички краища на света за живота на градинарите и техните наследници сега, датировка на пътя на гурбета, стотици имена на хора, допринесли за високия имидж на селището. Книгата събира, съхранява и ни показва снимков материал, който – разпръснат по тавани, килери и зад градина – вероятно би изчезнал безвъзвратно. В това е и другата ѝ – по-важна – роля: да съхрани паметта за хората, родовете, събитията.

"Безсъдбовност" на български език

Най-популярният роман на първия унгарски носител на Нобелова награда за литература Имре Кертес излезе на български език в превод на Светла Кюсева. Книгата бе представена по време на тридневния панаир на книгата "Пловдив чете", проведен от 7 до 9 юни в Стария град. Близко 40 български издателства от цялата страна представиха своята продукция, много от книгите бяха представени в присъствие на авторите.

Заминава си директорът на БКИ

От началото на деветдесетте години насам Валентин Стоичков работи близо девет години в Българския културен институт в Будапеща: през 1990-1992 – като заместник-директор, в периода 1996-1998 – като сътрудник, а през последните години, 1998-2003 – като директор. В началото на юни той си заминава за България. Очаква се пристигането на нов сътрудник на института от България. През последните пет години между българската общност и БКИ бяха установени добри отношения, които се изразиха в организирането на много съвместни мероприятия, а също така и в представянето на местни творци в културната програма на института.

България ще има вече своя дом-свещилище

По инициатива на Сдружение "Общество Път на Мъдростта" е създаден Граждански комитет за изграждане на Дом-

свещилище на 13 поименни безсмъртни българи, който включва представители на Общински администрации, Българската православна църква, Археологически музей в гр. Велики Преслав, видни общественици, граждани. Повече от 50 институции, обществено-политически и културни организации подкрепят идеята.

Ние, българите, празнуваме повече падналите за освобождение, отколкото идеята за история – казва авторът на идеята Ваклуш Толев.

Български гост-режисьор в Дьор

Кукленият театър "Желязното петле" в Дьор ще представи през октомври постановката "Алиса в страната на чудесата", режисирана от българската куклена режисьорка Бисерка Колевска. Б. Колевска сподели, че се радва много на поканата и за нея е удоволствие да работи с артистите от Дьор. Техниката на сенките е доста различна от традиционните куклени методи. За всеки от артистите, които познават добре кукловодната техника, бе огромно удоволствие да раздвижат героите си върху очертаните с проекти сенки до получаването на най-съвършения сценичен образ. Най-важната задача бе да синхронизират движенията и играта си, в хода на което се налагаше да преодоляват дори законите на физиката. Декорите на представлението са създадени от българската сценографка Свила Величкова.

Български автори на унгарски език

Втори брой на литературното списание "Мадяр йовьо" (Унгарски бъднини) публикува материали от съвременни български автори. Представена е съвременна проза и поезия. Подбора и уводната статия са на Ал. Гюров. Преводите са дело на Бенедек Киш и Александър Гюров. Броят е илюстриран със снимки на малката пластика на Пламен Венков, който неотдавна имаше изложба в БКИ. Изданието е подпомогнато от Българския културен институт. На 26 юни броят бе представен в Българския културен институт на ул. Андраши 14 от главния редактор на списанието Андраш Лацко.

Bolgár szerzők magyar nyelven

A Magyar Jövő című irodalmi folyóirat második számában kortárs bolgár prózaírók és költők művei jelentek meg. A válogatást Alexander Gjurov végezte, és ő írta az előszót is. A fordításokat Kiss Benedek és Alexander Gjurov készítette. A folyóiratot annak a Plamen Venkovnak a kispasztikáiról készült fotók illusztrálják, akinek nemrégiben volt kiállítása a Bolgár Kulturális Intézetben. A kiadvány megjelenését a Bolgár Kulturális Intézet támogatta. Laczkó András, a folyóirat főszerkesztője június 26-án mutatta be a folyóiratot az Intézetben.

Bolgár rendező Győrben

A győri Vaskakas Bábszínház októberben mutatja be az Alice Csodaországban című árnyjátékot, amelyet egy bolgár bábrendező, Biszerka Kolevszka rendezett. A rendező elmondta, nagyon örült a meghívásnak, s örömmel dolgozott a győri színészekkel. Az árnyjáték technikája nagyon eltér a hagyományos bábozás módszereitől, a szinte minden bábertechnikát kiválóan ismerő színészeknek különös élmény volt szembesülni azzal, hogy írásvetítőkön kell animálniuk, fóliákat mozgatniuk, s így alakul ki a tökéletes színpadkép. A legfontosabb az együtt mozgás, az összehangolt játék elsajátítása volt, amely közben néha a fizika szabályait is le kellett győzniük. Az előadás díszleteit szintén bolgár díszlettervező, Szvila Velicskova tervezte.

Bolgár hírek

**Bevették Bulgáriát
az EU konventbe**

Meglana Kuneva европейски интеграционски министър и румънски колега ѝ еленк тилтатозаса hatására Bulgária és Románia bekerült az Európai Alkotmány tervezetébe. A dokumentum első verziójában nem szerepelt a két ország. Amennyiben a két ország 2009 előtt csatlakozik az EU-hoz, Bulgáriának 17, Romániának pedig 33 helye lesz az Európai Parlamentben.

Éjfélkor bezárnak**a vendéglátó-ipari egységek**

Szófia belvárosában a lakóépületekben és parkokban működő vendéglátó-ipari egységek ezentúl májustól októberig éjjel 12-ig, novembertől áprilisig pedig éjjel 11-ig tarthatnak nyitva, hogy ne zavarják az ott élők nyugalma. A megadott időpontnál tovább csak a zárt helyiségekben működő, hangszigetelőkkel és klímaberendezéssel ellátott éttermek és kávézók tarthatnak nyitva.

**Videokamerával figyelik
a bliccelőket**

A szófiai tömegközlekedési eszközökön dolgozó ellenőrök mellényére minikamerákat szerelnek, amelyekkel rögzítik az ellenőrzéseket. A felvételeket rendőrautókba továbbítják. Az ily módon megfigyelt autóbuszokon matricák tájékoztatják az utasokat arról, hogy a járművön felvétel készül.

**Júliustól 3,5%-kal emelik a
fizetéseket**

A köztisztviselők, az orvosok és a tanárok fizetése július 1-től 3,5%-kal emelkedik, így az orvosok átlagbére 228, a tanároké 256 leva lesz. A pénzügyminisztérium alkalmazottai átlagosan 404, a szociális minisztériumban dolgozók pedig 310 levát keresnek majd.

**Megtiltják a dohányzást
nyilvános helyeken**

A kormány által nemrégén tárgyalta egészségügyi törvény megtiltja a dohányzást nyilvános helyeken. A parlament valószínűleg még ebben az évben elfogadja a törvényt, amely az éttermeket kötelezi arra, hogy a nemdohányzóknak külön termet biztosítsanak. Az utcán Szingapúrral és New Yorkkal ellentétben továbbra is szabad majd dohányozni.

Новини от България**Включват ни
в конвента на ЕС**

България и Румъния бяха включени в проекта за Европейска конституция след остри протести от страна на евроминистърката ни Меглена Кунева и представители на северната ни съседка. Двете страни отсъстваха от първоначалната версия на документа по неизвестни причини. Лично зам.-шефът на конвента Джулиано Амато се извини на делегацията ни за допуснатата грешка. Според добавката, ако двете страни се присъединят към ЕС преди 2009 г., България ще има 17 места в Европейския парламент, а Румъния - 33. Междувременно Кунева се похвали, че повечето от предложенията на страната ни при изготвянето на проекта са били приети.

**Заведенията в центъра
ще работят до 24 ч**

Заведенията в блокове, паркове и градинки в центъра на София ще затварят в 24 ч, за да не нарушават спокойствието на живеещите наоколо. Това реши Столичният общински съвет. Въвеждат се два режима на работа - летен до 24 ч, който ще важи от май до края на октомври, и зимен - до 23 ч, валиден за останалата част на годината. Ограничението влиза в сила от 1 юли. Съветниците приеха след уречения час да работят само закритите помещения на ресторанти и кафенета с шумоизолация и климатик. За спазването на режима ще следят столичният инспекторат и МВР.

**Ловят с видеокамери
гратисчиите в транспорта**

Контрольорите в градския транспорт в София ще носят на елците си миникамери,

които ще записват проверки. Камерите ще се използват да се предотвратяват инциденти и да се решават спорове с пътниците. Изображението ще се излъчва до полицейски коли, а записите ще се пазят няколко месеца.

Първоначално ще снимат 9 камери. Първият автомобил вече се оборудва. Наблюдаваните автобуси ще имат специални стикери, които ще информират хората, че вътре се снима.

**Вдигат заплатите
с 3,5% от юли**

Заплатите на държавните чиновници, лекарите и учителите ще бъдат увеличени с 3,5% от 1 юли. Това стана ясно на тристранния съвет за сътрудничество.

Увеличението бе планирано в бюджета за тази година. Така лекарите ще взимат средно 228 лв., учителите - 256 лв. Чиновниците в Министерството на финансите ще получават средно 404 лв., в социалното министерство - 310 лв. Според синдикатите повишението е недостатъчно. Те се обявиха срещу поскъпването на тока от 1 юли. В момента цената на електроенергията е над 8 ст.

**От 1 юли: С 12%
поскъпва парното,
с 20,51% - токът**

С 12,39% поскъпва парното от 1 юли, с 10% - таксата мощност и енергията за подгряване на топлата вода. Така 42,64 лв. ще струва 1 мвтч топлоенергия, сега цената ѝ е 37,94 лв. Таксата мощност става 5,5 ст. за кубик отопляем обем, досега бе 5 ст. По цената от 2001 г. - 34,05 лв. за 1 мвтч - ще се таксуват първите 250 квтч топлоенергия. С 20,51% ще поскъпне токът, реши ко-

мисията за енергийно регулиране. Така цената на електроенергията по дневната тарифа се променя от 12,69 ст. за квтч на 15,3 ст. за квтч, по нощната - от 6,86 ст. на 8,27 ст. Първите 75 квтч консумирана електроенергия ще струват както досега - 9,8 ст.

Ще достигнем днешните доходи в ЕС след 20 години

България може да достигне днешните доходи в ЕС за около 20 г. Така финансовият министър Милен Велчев коментира изследване, че ще стигнем европейците по доходи след 63 г.

Забраняват пушенето на обществени места

Пушенето на обществено достъпни места се забранява. Това е записано в новия закон за здравето, който кабинетът прие. Забраната вероятно ще бъде гласувана от парламента до края на годината. Ако депутатите я одобрят, цигари ще се палят само на определени за това места. Ресторантите пък ще са длъжни да имат обособени помещения за непушачи, обясни здравният министър Божидар Финков. На улицата обаче ще може да се пуши за разлика от Сингапур и Ню Йорк, успокои министърът пушачите. Законът задължи още всички лечителни и екстрасенси да се регистрират. Ако работят нерегламентирано, ги грози глоба до 2000 лв. и до 5000 лв., ако бъдат хванати повторно в нарушение.

56% от българите и турците не искат да живеят с цигани

56% от младите българи и турци не желаят да живеят с цигани в едно и също селище. Това се казва в годишния доклад за младежта, изготвен от спортното министерство. Над 80% от българите и турците смятат ромите за мързеливи и безотговорни, склонни към криминални прояви и че не може да се разчита на тях. 90% категорично не желаят да встъпват в брак с цигани а 68% не искат да работят с роми на едно и също място.

Тези негативни нагласи са стабилни сред обществото от 1990 г. насам и са без никаква тенденция за промяна. И то въпреки милионите долари, които Западът изля у нас през последните 13 г. в неправителствения сектор, за да промени отношението към циганската общност.

Цифрите за етническата търпимост обаче са обезпокоителни на фона на прогнозата, която се прави в доклада за актуалното състояние на младежта у нас. Освен че българите на възраст до 29 г. са намалели с 840 хил. души, в изследването се казва, че съотношението българи - турци - роми ще се промени драстично в следващите 20 г. Ако сега то е 81% - 11% - 6%, през 2020 г. ще е 52:26:16. Т.е. българите няма да са толкова категорично мнозинство. Сами по себе си тези цифри означават, че трябва да се смени целият подход към малцинствата, които ще стават все повече за сметка на българите, защото раждат все по-малко. От 12 г. насам българското население намалява с по 50 хил. души годишно.

Bolgar hírek

A bolgárok és a törökök 56%-a nem akar cigányokkal együtt élni
A bolgár és török fiatalok 56%-a nem akar egy településen élni cigányokkal - ez derül ki a sportminisztérium által a fiatalokról készített felmérésből. A bolgárok és a törökök 80%-a lustának és felelőtlennek tartja a romákat. 90%-uk kategorikusan kijelenti, hogy nem kötne házasságot romával, 68%-uk pedig még egy munkahelyen se akar dolgozni cigányokkal. A felmérés adatai szerint Bulgáriában 840 000-rel csökkent a 29 év alatti fiatalok száma, és az előrejelzések szerint a következő 20 év alatt a bolgár-török-roma fiatalok jelenlegi aránya (81%-11%-6%) 52%-26%-16%-ra fog változni.

A bolgárok 20%-a éheznek, 80%-ának nincs pénze fogorvosra

A bolgárok 20%-a éheznek, 50%-a pedig nagyon rossz körülmények között él. A bolgárok kétharmada nem tudja megvenni magának a megfázás és az influenza elleni alapvető gyógyszereket sem, és 80%-uk nem engedheti meg magának, hogy elmenjen fogorvoshoz. Bulgária a világ legszegényebb országai közé tartozik, az EU-csatlakozásra váró országok között az utolsó helyen áll az életszínvonal tekintetében. Egy négytagú családnak havi 2000 levára lenne szüksége a normális élethez, a Nemzeti Statisztikai Hivatal adatai szerint viszont az átlagkereset 272 leva.

СПОРТ

Българка най-бърза на планетата 19-годишната Ивет Лалова постави нов национален рекорд в спринта на 100 м за девойки старша възраст. По време на държавното първенство за младежи (до 23 г.) на пистата на НСА тя постигна впечатляващите 11,14 сек, което е и най-добър резултат в света за сезона за нейната възраст. Предишният рекорд на страната бе на Нора Иванова от 11,30 сек. В сериите по-рано в съботния ден Лалова постигна 11,38 сек. От началото на сезона само 8 жени са бягали по-бързо от нея, като листата се оглавява от Кели Уайт (САЩ) с 10,96 сек. В неделя Лалова спечели и финала на 200 м с върхов за Европа резултат от 22,87 сек. Така тя спечели квота за световното в Париж и олимпиадата в Атина, каквито вече имат и Т. Маринова, П. Дачев, Т. Колева, Сп. Бухалов и Яна Касова.

За вас, деца

В планината

Да отидем в планината!
 Стига в този душен град!
 Там – простори необятни,
 тишина и благодат.

Там поточето игриво
 сред цветята лъкати.
 Чудни приказки гората
 непрекъснато шепти.

Тамо върхове, падини
 Бог е щедро наспорил.
 Кът за отдых, кът за радост,
 вечно свеж и вечно мил!

Да отидем в планината!
 Тук е задуха и пек.
 от чукарите високи
 да погледнем надалек!

Стилиян Чилингиров

Облак

Облаче крилато
 по небе лети,
 бисерно, пернато
 облаче блести.

А горите жадни
 с трепет го следят –
 няма ли да падне
 дъжд и тоя път?

Гледай! Изгоряха
 билки и цветя,
 ручей запряха,
 славей отлетя...

Спира се тогава
 облака и в миг
 той се отзовава
 на сърдитий вик:

Гръм земя затресе,
 мръкна изведнъж,
 облак се надвеси,
 рухна порой-дъжд.

И из планината
 бликват пак води –
 и във миг гората
 пак се подмлади.

Кирил Христов

МАЛКО КОЗМЕТИКА

При торбички, кръгове и бръчки
 Наложете върху очите си за 10 мин 2 срязани наполовина картофа или 2 резенчета прясна краставица. За да бъде ефектът още по-сигурен, преди това си направете масаж. Със средните пръсти чрез кръгообразни движения масажирате тази област на челото, която е непосредствено над веждите. Постепенно увеличавате натиска и придвижвате пръстите към слепоочията. С показалците упражнявайте умерен натиск върху точките, намиращи се между вътрешната част на окото и основата на носа.

Настържете на ситно ренде морков и го смесете с 1 ч.л. зехтин. Поставете сместа върху затворените клепачи за около 30 минути.

Торбичките под очите могат да се премахнат с маска от магданоз. Нарезете свежа китка магданоз на дребно, поставете и покрийте за 10-15 минути с влажна кърпа.

Сипете в марля 2 ч.л. извара и я поставете под очите за 10 минути. Правете компреса 3-4 пъти седмично.

Поставете под очите 2 дебели парчета от узряло и изстудено авокадо за половин час.

Настържете суров картоф и го смесете с равни части пшенично брашно и прясно мляко. Тази маска много лесно сваля умората от лицето.

Не изхвърляйте букета от рози, когато цветята увехнат, а оберете листата. Пуснете 1 шепа от тях в половин литър

вряща вода и ги оставете да киснат 30 минути. След това прецедете водата и я използвайте за почистване на лицето – подходяща е за всякаква кожа. За отмора натопявайте тампони в нея и ги слягайте върху клепачите за 10 минути. Ако кожата ви е мазна, смесете в равни количества розовата отвара и сок от портокал.

МАСКИ ЗА ГОРЕЩИ ДНИ:

Ледена – освежава, тонизира и възвръща блясъка на кожата. За приготвянето ѝ са нужни 1 ч.л. от крема който употребявате в момента, 1 чаша счукан лед, 1 марля. Кремът и ледът остават за петнайсетина минути в камерата. През това време кожата се почиства. После се намазва с крема и се покрива с марля или тензух, в които е сложен ледът. Полежете поне 15 минути и тогава обтрийте лицето с памук.

С пъпеш – успокоява и тонизира

Смачкайте 1 парче пъпеш и добавете няколко капки бадемово или маслиново масло. Ако кожата е мазна или нормална, прибавете разбит на сняг белтък, а суха ли е – жълтък. Разбъркайте добре. Маската престоява на лицето 10-15 минути и се сваля с памучен компрес – напоена с гореща вода хавлиена кърпа. След това обтрийте кожата с кубче лед и нанесете лек дневен крем.

ЛЕТНИ КОКТЕЙЛИ

Виктория**Съставки:**

30 мл джин,
30 мл вермут,
20 мл кайсиево бренди,
5 мл генадин (сок от нар).

Сипете всички съставки
в голяма чаша, в която
предварително сте сложили
натрошен лед.

Разбъркайте добре,
прибавете гренадина
и сервирайте в чаши
със столче.

МАЙ-ТАЙ**Съставки:**

1/7 част светъл ром,
2/7 части тъмен ром,
1/7 част коняк,
1/7 част текила,
1/7 част ликьор от френско
грозде или къпини,
1/7 част портокалов сок,
1 капка генадин.

Сложете в шейкър кубчета
лед, изсипете напитките
и разбийте добре.

Сервирайте в коктейлни
чаши без леда.

Лодка

Пуснах лодка от хартия,
встре-вятърко, върни я,
че реката я повлече
и замина надалече.

Може жаба кривокрака
до брега да я причака,
а за лодката ми слаба
тежка ще е баба Жаба!

Леда Милева

Червена,
сладка,
ароматна –
расте ниско,
до земята
близко!

Що е то?

4 + 2 = 1

Четири плюс две – равно на едно.
Никакво "Но!"

Така е!

Всеки знай, че
четири бързи крачета
плюс две дълги ушета
правят
едно зайче!

Петко Колев

Бакарди**Съставки:**

3/4 част ром,
1/4 част лимонов сок,
2 капки гренадин.

Сложете в шейкър няколко
кубчета лед и добавете
напитките. Разбийте.

Сервирайте в чаша
за коктейл без леда.

РОМ ФИС**Съставки:**

1 доза ром,
сокът от 1 лимон,
1 с.л. захар.

Сложете съставките
в шейкър заедно
с кубчета лед
и разбийте добре.

Сервирайте в ниска,
предварително
добре изстудена чаша
и долейте малко сода.

Геврече за Иванчо

Паричка намери Иванчо в прахта
и се втурна
със нея за топло геврече
към близката фурна.
Но лелката, дете продава,
му каза сърдито:

"Не може със тази паричка,
виж – тя е пробита!"

Тогава Иванчо започна да плаче
и рече:

"Ми, леличко, дай ми ти също
пробито геврече!"

Дружество на българите в Унгария Magyarországi Bolgárok Egyesülete
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel. 216-6560
 Българско републиканско самоуправление Bolgár Országos Önkormányzat
 1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4210
 Столично българско самоуправление Fővárosi Bolgár Önkormányzat
 1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4211
 Посолство на Република България Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
 1063 Budapest, Andrássy út 115, tel.: 322-0836, 322-0824
 Български православен храм "Св. св. Кирил и Методий"
 Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 15, tel.: 215-0039
 Български културен институт Bolgár Kulturális Intézet
 1063 Budapest, Andrássy út 14, tel.: 269-4246
 Българо-унгарско средно езиково училище "Христо Ботев"
 Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
 1062 Budapest, Bajza u. 44, tel.: 474-0536, 474-0537
 Ресторант "Царевец" Carevec Étterem
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1797
 Хотел "Рила" Hotel Rila
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1621

- С ГРУП до България
- всеки вторник, сряда, петък и събота от Будапеща за София в 17.00 от автогара Неплигет
 - всеки понеделник, вторник, четвъртък и петък от София за Будапеща в 16.30 от новата автогара при Централна гара
 - билети се продават в Българския културен институт и в касите на ВОЛАНБУС в цялата страна

GROUP autóbuszjárat Bulgáriába

- minden kedden, szerdán, pénteken és szombaton Budapestről Szófiába
 17.00 órakor a népligeti autóbusz-pályaudvarról
- minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken Szófiából Budapestre 16.30-kor a Központi Pályaudvar előtti új autóbusz-pályaudvarról
- jegyek kaphatók a Bolgár Kulturális Intézetben és a VOLÁNBUSZ jegypénztáраiban

България Еър
 Бул-Тревъл ООД
 Резервации
 и продажба
 на самолетни
 билети
 Bulgaria Air
 Bul-Travel Kft.
 Repülőjegy-foglalás
 és értékesítés
 Budapest,
 VI. Székely Mihály u. 4-6.
 Tel.: 413-17-18, fax: 413-71-19
 Nyitvatartás: 10-15h

Слушайте българското предаване по Унгарското радио всяка сряда от 21.30 часа
 Новини от България и из живота на българската общност в Унгария, актуално интервю, българска музика.
 За Будапеща: по програма "Кошут" на средни вълни 873 клхц; Дебрецен – 91,4 мгхц; Дьор – 1350, 1188, 1116 клхц;
 Мишколц – 1116 клхц; Ниредхаза – 1251 клхц; Печ – 873 клхц, 101,7 мгхц;
 Сегед – 66,29 и 93,1 мгхц; Солнок – 1350 клхц, 88,5 мгхц.

Гледайте предаването "Рондо" на Унгарската телевизия
 всеки последен четвъртък от месеца по MTV от 14.00 часа (повторение: събота по M2 от 12.00 часа)

Български вести, юли 2003 г.
 Издание на Българското републиканско самоуправление с подкрепата на Столичното българско самоуправление
 1093 Будапеща, ул. Лоняи 41
 Редакция: Александър Марков, Андреа Генат (главен редактор), Светла Кьосева
 Отговорен издател: Данчо Мусев
 Цена 50 форинта
 Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария

Bolgár Hírek, 2003. július
 A Bolgár Országos Önkormányzat kiadványa
 Megjelenik a Fővárosi Bolgár Önkormányzat támogatásával
 1093 Budapest, Lónyay u. 41
 Szerkesztőbizottság: Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Szvetla, Markov Alexander
 Felelős kiadó: Muszev Dancso
 Ára: 50 Ft
 Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány támogatásával
 ISSN 14163098
 Globe Print Nyomda